

Vår dato:
15.4.2026

Vår referanse:
2026/57

Referat fra SRY 2–2026

Dato: 9.april 2026
Sted: Utdanningsdirektoratet
Møteramme: 10.00 – 14.00
Godkjent: 29.04.2026

Til stede:

Trude Tinnlund
Joachim Espe
Susanne Skjørberg
Are Solli
Anne Louise Aartun Bye
Tord Hauge
Eiliv Fougner Janssen
Pia Elverhøi
Kristin St Hilaire
Ingrid Paaske Gulbrandsen (fra 12.30)
Ingeborg Tyse
Helene Ytteborg
Jens Rydland
Viil Gombos

Observatører:

Randi Marie Lokøy Holtungen
Andreas Snildal
Lars-Erik Becken (til lunsj)

Udir:

Konrad Lillevevang
Ole Christian Norum
Celine Berglie
Jorunn T. Leegaard
Kristin Ålmo
Oddny Wiggen

Forfall:

Marianne Brattsveen
Mirjam Sorge Folkvord
Oumou Diallo
Anita Schjølset
Erik Brekken
Else Kathrine Nesmoen
Tone Beate Engebretsen

Vedtakssaker (V)
SRY sak V1-2-26

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Sak D3-2-26 Søknad om forsøk med avleggelse av fagprøve på engelsk for praksiskandidater i utvalgte lærefag ble gjort om til vedtakssak (V4-2-26).

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjent.

SRY sak V2-2-26

SRYs internasjonale gruppe – oppnevning og mandat

SRY har lang tradisjon for oppnevning av en internasjonal gruppe. Mandat og handlingsplan for internasjonal gruppe for forrige oppnevningsperiode ble fastsatt i SRY-møte 22.mai 2022. SRYs internasjonale gruppe har bestått av 2 representanter fra LO, 1 representant fra NHO og 1 representant fra Utdanningsforbundet. Utviklingen og trender internasjonalt er viktig å følge med på, og SRYs internasjonale gruppe bidrar til å ivareta dette behovet og funksjonen. Det ble pekt på PISA VET som et arbeid gruppen bør følge. Det ble foreslått å invitere bredere i SRY til formøter før ACVT-møter, samtidig som det ble pekt på at agendaer og saker normalt kommer sent ut før disse møtene. Det er ønskelig at SRYs internasjonale gruppe får mer ressurser. Det etterspørres muligheten for ressurser fra Nasjonalt senter for yrkesfag, i og med at sekretariatsfunksjonen er flyttet dit. Leder for senteret, Konrad Lillevang, oppfordrer SRY til å spille det inn som diskusjonssak til senterets styringsgruppe.

Vedtak:

SRYs internasjonale gruppe reoppnevnes for perioden 2026 - 2029, med Are Solli (LO), Kristian Ilner (LO), Tord Hauge (NHO) og Astrid Sundt (Utdanningsforbundet). Gruppen kommer tilbake til SRY med forslag til handlingsplan og mandat for perioden.

SRY sak V3-3-26

Tolkning av regelverk om godkjenning av samarbeidsorgan

SRY behandlet i møte 5-2025 sak om tolkning av regelverk om godkjenning av samarbeidsorgan, samt yrkesopplæringsnemndenes rolle. Bakgrunnen for saken er behov for avklaring om hvordan ny opplæringslov og forskrift skal forstås når det gjelder godkjenning av samarbeidsorgan. Regelverket stiller krav om at et samarbeidsorgan

må være vurdert og godkjent av fylkeskommunen for å kunne inngå lærekontrakter og motta tilskudd på vegne av lærebedrifter. Dette skal skje etter en faglig vurdering fra yrkesopplæringsnemnda, og fylkeskommunen skal legge avgjørende vekt på nemndas vurdering. Tidligere har forståelsen i sektoren vært at godkjenningen skal gjøres av den fylkeskommunen som har ansvaret for lærekontrakten til den aktuelle lærlingen. Udir publiserte i juli 2025 en tolkning som har skapt usikkerhet. I denne tolkningen står det at det er fylkeskommunen der samarbeidsorganet "ligger" som skal godkjenne det, også når samarbeidsorganet skal bistå lærebedrifter i et annet fylke.

Det har vært to møter om saken mellom SRY (arbeidsgruppe for lov og forskrift med representanter fra LO og NHO), jurister fra Udir og sekretariatet fra Udir. Udir har i samarbeidsgruppa redegjort for tolkningen som ble publisert sommeren 2025, og som ble gjort i samråd med Kunnskapsdepartementet. Utdanningsmyndighetene falt ned på tolkningen som er formidlet, men vurderer at det innenfor regelverkets rammer er mulig å tolke det slik at samarbeidsorgan må godkjennes i hver fylkeskommune. Konsekvenser ved en endret tolkning er lite kjent.

I diskusjonen i SRY ble det pekt på at det er behov for å vite mer om konsekvenser for fylkeskommuner og samarbeidsorgan ved en endring av tolkning av regelverket. En endring i tolkning vil kunne medføre merarbeid for fylkeskommunene. Det er i dag et samarbeid mellom fylkeskommuner. Det ble poengtert at ny opplæringslov og forskrift er relativt ny med innføring i fjor, og at man derfor bør vente med å gjøre endringer allerede nå. Samtidig ble det stilt spørsmål ved hvorfor tolkninger av regelverket er gjort ulikt når det gjelder godkjenning av hhv lærebedrifter og samarbeidsorgan. Det ble understreket av dagens tolkning påvirker yrkesopplæringsnemndene mulighet til å påvirke dimensjonering samt kvalitet i fagopplæringen regionalt.

Spørsmål knyttet til habilitet ved godkjenning av samarbeidsorgan, som var tatt opp fra SRYs arbeidsgruppe i møte med Udir, tas ikke inn i saken i denne omgang.

Vedtak:

Saken settes opp igjen i SRY i møtet i juni. KS undersøker med fylkeskommunene for å få en bredere vurdering av status og eventuelle konsekvenser for ulike aktører ved en endring av dagens tolkning av regelverket.

Søknad om forsøk med avleggelse av fagprøven på engelsk for praksiskandidater i utvalgte lærefag

Rogaland fylkeskommune har søkt Utdanningsdirektoratet om forsøk med avleggelse av fagprøven på engelsk i lærefaget industriell matproduksjon. På sikt ønsker fylkeskommunen å utvide forsøket til ISO-fagene (isolatør, stillasbygger og overflatebehandling). Fylkeskommunen oppga i søknaden at lærebedrifter gjentatte ganger har meldt om utfordringer knyttet til ansatte med fremmedspråklig bakgrunn. Disse arbeidstakerne har solid fagkompetanse, men strever med å bestå eksamen og fagprøven på norsk. Utfordringene er særlig tydelig i fag med lav rekruttering. Målet med forsøket er både å styrke rekrutteringen, sikre kompetanse i bransjene, og bidra til inkludering i arbeidslivet. Ved å gjennomføre fagprøven på engelsk, kan man fjerne et unødvendig hinder for faglig kvalifisering, samtidig som man ivaretar kvalitet og krav til fagkompetanse. Målgruppen for forsøket er praksiskandidater. Forsøket er avgrenset til å gjelde gjennomføring av fagprøven, og ikke sentralt gitt eksamen (3103-eksamen).

Utdanningsdirektoratet løftet saken til SRY for en prinsipiell vurdering.

SRY viser til kunnskapsministerens uttalelse i Stortinget om at opplæring og undervisning i Norge skal foregå på norsk. Dette bør legges til grunn i denne saken.

Videre mener SRY at saken fremstår noe uklar når det gjelder hvilket problem som egentlig skal løses gjennom forsøk med fagprøven på engelsk. I tillegg genererer denne problemstillingen flere spørsmål og mulige utfordringer, f.eks. hva man skal kreve av prøvenemnder, samt utfordringer med at kandidater heller ikke alltid behersker engelsk i god nok grad. SRY er bekymret for at en forsøksordning automatisk blir omgjort til en permanent ordning, uten en grundig evaluering i forkant. Samtidig blir det pekt på fordeler ved forsøksordninger for å fremme innovasjon og utvikling.

SRY savner vurderinger fra de respektive faglige rådene i saken. Deres perspektiver er vesentlig for å opplyse saken tilstrekkelig.

Vedtak:

Av prinsipielle årsaker ønsker ikke SRY at man åpner opp for at fagprøven avlegges på engelsk.

Eiliv Fougner Janssen (KS) melder seg inhabil i saken.

Drøftings- og orienteringssaker

SRY sak D1-2-26 **SRYs arbeid i perioden 2026-29**

SRY jobbet i møte 1-2026 med handlingsplan for SRY i perioden 2026 – 2029. Til SRY-møte 2-2026 hadde organisasjonene fått oppfordring om å sende inn prioriterte temaer for SRY for inneværende periode. På bakgrunn av innspillene ble det fasilitert et arbeid med prioritering av temaer, samt mulige måter SRY kan jobbe med disse på.

[Se presentasjon her](#). Gjennom arbeidet ble følgende temaer identifisert, her i prioritert rekkefølge; *dimensjonering, kvalitet og relevans, inkludering, fag- og svenneprøve*.

Vedtak:

Innspillene tas med videre i arbeidet med handlingsplan.

SRY sak D2-1-26 **Utvikling av framtidens videregående opplæring og felles innhold (Oppdrag 2023-024)**

Udir er i gang med arbeidet med å utvikle ny struktur og nytt innhold i studieforbereende opplæring. Arbeidet skal inkludere fellesfagene i yrkesfaglige utdanningsprogram. Rammeverket skal erstatte dagens fag- og timefordeling. Udires gjennomgang av fag- og timefordelingen viser et behov for å tydeliggjøre hva som faktisk skal være felles for alle i videregående opplæring. Det innebærer at innholdet ikke skal utvikles på hverken studieforbereende eller yrkesfag sine premisser, men at det nye formålet innebærer at felles innhold er relevant for alle elever uavhengig av ønsket sluttkompetanse. Udir har derfor utviklet ulike kategorier av innhold, kalt byggeklosser. Kun byggeklossen for felles innhold foreslås å være felles på tvers av yrkesfaglige og studieforbereende utdanningsprogram. I perioden mai - september 2026 inviterer Udir til åpen innspillsrunde om arbeidet.

SRY er positive til den ryddejobben som skisseres opp, og at man tilnærmer seg prosessen gjennom temaer.

Vedtak:

SRY ønsker å delta på fellesmøte med Råd for studieforbereende. SRY ønsker å etablere undergruppe/temagruppe som kan kobles på arbeidet.

SRY sak O1-2-26 **Kunnskapsdepartementet orienterer**

Sluttrapport fra evaluering av fagfornyelsen yrkesfag publiseres om kort tid. Det bør settes av tid på et SRY-møte til funn i rapporten.

[Se lenke til rapporten publisert 15.april her.](#)

Det ble stilt spørsmål til departementet angående departementets svar på en henvendelse fra Fellesforbundet og NHO Byggenæringen om at ordningen med sidestilling av fagbrev ikke skal evalueres på nåværende tidspunkt. Kunnskapsdepartementet vil orientere om dette i neste møte.

Vedtak:

Sak tatt til orientering.

Skriftlige orienteringer:

SRY sak O2-2-26 Endret struktur i fellesfagene norsk og engelsk på yrkesfaglige utdanningsprogram, gjeldende fra 1. august. 2027

I oppdragsbrev 2025-0025 ble Utdanningsdirektoratet bedt om å utarbeide og sende på høring forslag til struktur på fellesfagene engelsk og norsk i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, som bedre legger til rette for læring og utvikling i alle elevgrupper, men særlig for elever som presterer svakt eller trenger mer støtte.

På bakgrunn av innspillene gitt i høringen har Kunnskapsdepartementet besluttet at strukturen i fellesfagene norsk og engelsk i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene skal endres fra 1. august 2027. Det vil si at elever som starter i vg1 i yrkesfaglige utdanningsprogram høsten 2027 skal ha norsk i vg1, engelsk i vg2 og noen timer til yrkesfaglig fordypning (28 timer for elever som følger ordinær fag- og timefordeling) flyttes fra vg2 til vg1. Elever som starter i vg2 høsten 2027 vil følge gjeldende fag- og timefordeling.

Ny fag- og time fordeling gjeldende for elever som starter i vg1 høsten 2027 vil bli publisert på et senere tidspunkt.

Utdanningsdirektoratet har i samråd med fylkeskommunene, kommet til at det ikke er forsvarlig med tidligere ikrafttredelse av endringene.

Spørsmål i SRY-møtet til den skriftlige orienteringen:

Utdanningsforbundet stilte spørsmål ved om det er satt i verk tiltak for å håndtere mulig overtallighet for engelsklærere.

NHO påpekte at endringen flytter timer i YFF fra vg2 til vg1, og ber SRY være oppmerksom konsekvensene av det.

Vedtak:

Sak tatt til orientering. Spørsmål oversendes Kunnskapsdepartementet.